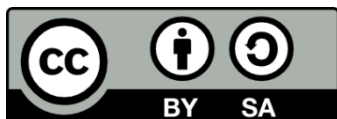

Φ 619 – Προβλήματα Βιοηθικής

Ενότητα 8: Οι κυριότερες μέθοδοι της Βιοηθικής (3): Η ηθική φιλοσοφία του Αριστοτέλη.

Ελένη Καλοκαιρινού
Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Η ηθική φιλοσοφία του Αριστοτέλη 1/10

- Η σημασία που έχει το κίνητρο με το οποίο ενεργεί το υποκείμενο, κάτι που παραβλέπουν οι ηθικές θεωρίες αρχών.
- Για τον Αριστοτέλη σημασία έχει ο ενάρτετος χαρακτήρας.

Η ηθική φιλοσοφία του Αριστοτέλη

2/10

- Ο Αριστοτέλης ήταν εξίσου φιλόσοφος όσο και επιστήμονας.
- Τα έργα του στην ηθική φιλοσοφία είναι: *Ηθικά Νικομάχεια*, *Ηθικά Ευδήμεια*, *Ηθικά Μεγάλα*.

Η ηθική φιλοσοφία του Αριστοτέλη

3/10

Κατ' αυτόν κάθε τέχνη έχει ένα σκοπό. Ο τελικός σκοπός της πολιτικής τέχνης είναι το αγαθό των ανθρώπων στην πόλη. Το αγαθό είναι ευδαιμονία.

Η ηθική φιλοσοφία του Αριστοτέλη 4/10

- Διαφορετικές συλλήψεις της ευδαιμονίας τη συνδέουν με την ηδονή, με τον πλούτο, με την τιμή.
- Ο Αριστοτέλης θεμελιώνει την ευδαιμονία στην ιδιαίτερη λειτουργία του ανθρώπου, το λογικό. Η ευδαιμονία είναι ένα είδος ενέργειας του λογικού της ψυχής που γίνεται σύμφωνα με την αρετή, διανοητική και ηθική.

Η ηθική φιλοσοφία του Αριστοτέλη

5/10

Τα μέρη της ψυχής: λογικό και άλογο.

- Το λογικό μέρος περιλαμβάνει τις διανοητικές αρετές: επιστήμη, τέχνη, φρόνηση, νους, σοφία.
- Το άλογο μέρος της ψυχής περιλαμβάνει το ορμέμφυτο, τα ένστικτα από τη μια και το ορεκτικό ή ορέξεις από την άλλη.

Η ηθική φιλοσοφία του Αριστοτέλη

6/10

Οι διανοητικές αρετές διδάσκονται. Οι ηθικές αρετές από την άλλη δεν διδάσκονται. Όσο κι αν διδάξεις τον ασθενή δεν τον καθιστάς υγιή. Εκείνο που απαιτείται για να θεραπευθεί είναι τηρήσει την ορθή δίαιτα που σύστησε ο ιατρός καθώς και τη φαρμακευτική αγωγή, δηλαδή να υπακούσει τις οδηγίες του ιατρού. Κατ' ανάλογο τρόπο, η ηθική αρετή προϋποθέτει μια *συνειδητή άσκηση* του χαρακτήρα.

Η ηθική φιλοσοφία του Αριστοτέλη

7/10

- Η αρετή δεν είναι ούτε συναίσθημα ούτε ικανότητα. Είναι έξη.
- Η σπουδαιότητα που έχει η διάθεση.
- Η αρετή επομένως αναλύεται σε τρία στοιχεία: κάποιος ενεργεί (α) εν γνώσει του, (β) μετά από ελεύθερη επιλογή ή προτίμηση και (γ) διακατεχόμενος από σταθερή διάθεση.
- Ορισμός της (ηθικής) αρετής.

Η ηθική φιλοσοφία του Αριστοτέλη

8/10

- Με ποιο τρόπο το λογικό επιβάλλεται στις ορέξεις ώστε να αναπτύξει κάποιος ενάρετο χαρακτήρα;
- Πώς συμβάλλει η αρετή στην επίτευξη της ευδαιμονίας;

Η ηθική φιλοσοφία του Αριστοτέλη

9/10

Η συμβολή των διανοητικών αρετών στην ανάπτυξη της (ηθικής) αρετής.

- *Επιστήμη*: αποκτούμε αποδεικτική ή παραγωγική γνώση.
- *Τέχνη*: αναφέρεται στην παραγωγή και στην πράξη. Η τέχνη έχει πρακτικό χαρακτήρα.
- *Φρόνηση*: έλλογη πρακτική αρετή που έχει ως αντικείμενο ό,τι είναι καλό ή κακό για τον άνθρωπο.
- *Νους ή διάνοια*: η λειτουργία με την οποία αποκτούμε γνώση των πρώτων αρχών.
- *Σοφία*: είναι η επιστήμη και ο νους μαζί. Θεωρητική σοφία.

Δια της φρονήσεως ελέγχονται οι (ηθικές) αρετές. Με την φρόνηση αποφασίζουμε τα μέσα για κάθε σκοπό. Η αρετή, από την άλλη, καθορίζει την ηθικότητα του σκοπού.

Η ηθική φιλοσοφία του Αριστοτέλη

10/10

- Η ευδαιμονία επομένως είναι η έλλογη ενέργεια του λογικού μέρους της ψυχής η οποία είναι σύμφωνη με την αρετή. Ειδικότερα, είναι η έλλογη ενέργεια του υψηλότερου και θεϊκότερου μέρους της ψυχής, του νου, σύμφωνα με την αρετή.
- Την ευδαιμονία χαρακτηρίζει η συνέχεια, η ηδονή, η αυτάρκεια, η σχόλη.
- Δύο συλλήψεις της ευδαιμονίας: (α) η θεωρητική ενέργεια του νου και (β) η άσκηση των ηθικών αρετών στην πολιτεία.
- Και δύο συλλήψεις της ηδονής αντίστοιχα.

Σημείωμα Αναφοράς

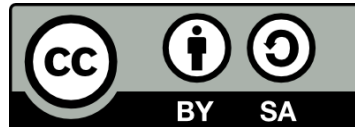
Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ελένη Καλοκαιρινού. «Φ 619 – Προβλήματα Βιοηθικής. Οι κυριότερες μέθοδοι της Βιοηθικής (3): Η ηθική φιλοσοφία του Αριστοτέλη». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS276/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

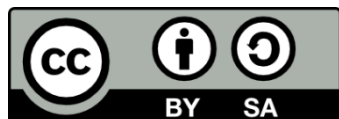
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: <Αντώνης Χατζηχρήστος>
Θεσσαλονίκη, <Χειμερινό Εξάμηνο 2014-
2015>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

